

De onrust van Hadewych Minis

Ze acteert in films, speelt in het ene na het andere stuk bij Toneelgroep Amsterdam, zingt in een rockband en verschijnt zo nu en dan in een komisch programma op de televisie. Hadewych Minis; knap, sexy en goed in haar werk. Maar zij kijkt liever naar haar zwakten. 'Ik ben op mijn best als het moeilijk gaat.'

MAARTJE DEN BREEJEN

HET OUDERLIJK huis van Hadewych Minis staat in Maastricht, naast de toneelschool. Als kind kwam dat gebouw haar voor als een paleis, waar de meest wonderbaarlijke dingen gebeurden. Als haar ouders aan Hadewych en haar vier jaar oudere broer vroegen wat ze die zondag wilden doen, zei broer: "Naar de dierentuin!" Hadewych zei: "Naar toneel!"

Verdwijnen in een andere wereld vond ze heerlijk. "Vaak trok ik me terug op mijn kamer en dan speelde ik dat ik in een weeshuis zat. Ik had een liedje gehoord van Kinderen voor Kinderen over een wees, die in een internaat zat. Dat vond ik heel interessant."

Ze kwam ook graag in de Onze Lieve Vrouwekerk, hoewel ze daartoe door niemand werd gestimuleerd. "Ik had iets met de sfeer van biddende vrouwen in die kerk. Ik werd daar rustig."

Nog steeds doet Minis een schietgebedje voordat ze het toneel op moet. Dat moet ze vaak tegenwoordig. De afgelopen maand speelde ze bij Toneelgroep Amsterdam de statige koningin Elizabeth in een drieënhal uur durende uitvoering van *Don Carlos*.

Elizabeth is een vrouw die vlamt van hartstocht, maar ze moet haar gevoelens van liefde, woede en lust binnen houden. Deze rol is uitgetekend in de poëtische, lyrische taal van Friedrich von Schiller. En zo ongeveer tezelfdertijd speelde ze in het bejubelde *Opening night* van John Cassavetes. Een bijna tegen-

overgestelde rol had ze daarin. Geen vrouw, maar een plagerig, wellustig meisje, dat poedelnaakt het toneel op rent om aandacht te trekken.

En nu is ze al weer bezig met de repetities van *Hemel boven Berlijn* naar de film van Wim Wenders, een stuk dat zondag 8 oktober bij Toneelgroep Amsterdam in première gaat. Daarin is ze de basgitaar spelende muzikant.

Maar ze heeft nog veel meer activiteiten. Een afspraak met haar maken is bijna onmogelijk. Ze bladdert door haar agenda en somt op. "Dan ga ik naar basles. Dan moet ik naar Duitse les, omdat Toneelgroep Amsterdam ook een stuk in het Duits gaat opvoeren. Even kijken, nee, dat gaat ook niet lukken: dan heb ik filmopnames van *Kicks* in de regie van Albert ter Heerdt. Sorry, dan ga ik repeteren met mijn rockband. We gaan binnenkort een demo maken." De volgende dag dan? Kan niet. Ze moet naar de studio om de stemmen van Máxima en Georgina Verbaan in te spreken voor *Café de Wereld*.

Minis: "Zullen we dan maar zaterdag aan het eind van de dag afspreken?"

Ze wordt, zoals ze zelf zegt, 'geleefd op dit moment'. Om daar meteen aan toe te voegen: 'Dat is ook wel eens prettig, dan hoef je even niet alles zelf te beslissen. Ik ben iemand die altijd veel van zichzelf moet. Gelukkig kan ik genieten van kleine dingen: een gesprekje op de markt, een kind dat een leuke opmerking maakt, een mooie lichtval.'

Een beschouwer is ze. Altijd al geweest. "Ik zat op ritmiek, een soort ballet is dat. Als mijn moeder vroeg aan de lerares: 'Hoe gaat het met Hadewych?' was het antwoord: 'Sorry mevrouw, maar ze zit alleen maar aan de kant, naar de anderen te kijken.' Ik kon daar helemaal in op gaan."

Minis wist op jonge leeftijd dat ze van acteren haar beroep wilde maken, maar ze had ook een grote liefde voor muziek. Haar ouders zijn beroepsmusici, gespecialiseerd in barok. Haar vader, Jérôme Minis speelt blokfluit en traverso (een historische Franse fluit) en is een veelgevraagd soloartist. Haar

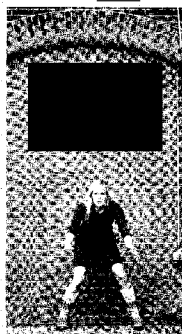
moeder, Trudy Strauss, speelt cello en viola da gamba in verschillende ensembles.

Op haar achtste ging Minis op vioolles. Maar de lessen gaven haar te weinig 'rendement', zoals ze zelf zegt. Op haar dertiende ging ze op zangles. En toen ze zestien jaar oud was, deed ze auditie aan het Conservatorium in Maastricht, afdeling klassieke zang. Het conservatorium liet haar toe, alleen moest ze nog een jaar wachten, omdat de docenten de klassieke zangtechniek te zwaar achtten voor zo'n jong stem. Het kwam er niet van.

Ze koos toch voor toneel. "Als ik zing, ben ik compleet gelukkig. Het is net alsof alles vloeibaar wordt, alles gaat vanzelf. Maar ik vind acteren moeilijker: je moet rekening houden met de regieaanwijzingen, de tegenspelers, de tekst en de choreografie. Ik ben op mijn best als ik iets heel moeilijk vind. Vandaar de keuze voor toneel."

HEEL PRECIES had Minis voor ogen hoe haar carrière zou verlopen. Ze zou eerst acteren tot haar veertigste en dan tot aan haar pensioen als jazzzangeres met een band de wereld rond toeren.

Dus volgde ze eerst maar eens de raad op van haar toneelclublerares om zich aan te melden bij de toneelschool. Ze deed auditie in Maastricht. Natuurlijk in Maastricht. Minis: "Ik heb er niet eens over nagedacht me in een andere stad aan te melden. Ik wilde per se het gebouw binnen, waarover ik als kind zo hevig had gefantaseerd. Ik was heel relaxed tijdens mijn auditie, omdat ik dacht: Ik word toch niet aangenomen. Dat is te mooi om

waar te zijn."

Ze werd wel aangenomen. Maar niet zonder een kritische kanttekening. De docenten maakten zich zorgen over haar hese stem. Ze vreesden dat Minis met dat instrument te weinig variatie en dynamiek in haar spel kon leggen. Er zitten knobbeltjes op haar stembanden, een foutje van de natuur.

De kno-arts stelde haar voor een dilemma: ofwel de knobbels operatief verwijderen, en dan zou ze een hogere stem krijgen. Ofwel: niet ingrijpen en dan zou de kans bestaan dat ze na een uurtje schreeuwen helemaal geen stem meer zou hebben. Minis koos voor het laatste: ze had zich te zeer met haar eigen gevormde geluid vereenzelvigd. Tom Waits zou Tom Waits ook niet meer zijn als hij drie octaven hoger zou zingen. Als een monnik maakte ze zich de beste stemtechnieken eigen. Ze deed de kno-arts verstand staan van het resultaat.

Na vier jaar acteren leren in Maastricht, het was inmiddels 1999, kreeg de afgestudeerde actrice meteen al werk aangeboden. Maar ze wilde eerst naar New York. Minis: "Ik had daar met vrienden al eens een roadmovie gemaakt en was verliefd geworden op de stad."

Ze vroeg een beurs aan en vertrok voor vier maanden naar de Grote Appel om zich aan het Lee Strasberg Theatre Institute te verdiepen in *method acting*, een techniek waarbij de acteur gebruik maakt van zijn eigen emoties en ervaringen om de uitvoering zo levensrecht mogelijk te laten zijn. Ze wilde net zo kunnen spelen als Al Pacino en Dustin Hoffman. "Je vergeet dat ze een rol spelen."

Maar het moest behalve een leerzaam werkproces, ook een ervaring worden. Minis regelde expres geen onderkomen in New York, zodat ze ter plekke moest gaan zoeken. "Zoals gezegd: ik vind het leuk om het mezelf moeilijk te maken." Twee weken vertoefde ze in een hostel. Daarna had ze een kamer.

Ze wist precies wat ze wilde leren aan het Amerikaanse instituut. Op de toneelschool was haar eens te verstaan gegeven dat ze moest leren rustig te zijn. "We kregen een klassikale opdracht, waarbij iedereen zich volledig mocht laten gaan. Alleen tegen mij zei de docent dat ik op een stoel moest gaan zitten kijken. Alleen maar kijken."

"Ik dacht: Verdomme, ik betaal grof geld voor deze opleiding en dan mag ik niet eens spelen. 'Rust', zo zei de docent, 'is het enige wat jij nodig hebt.' Ik dacht: Eitje, dat doe ik even.' Het bleek totaal geen eitje. Dus ik wilde in Amerika leren hoe ik de hoogste graad van ontspanning en concentratie in mijn spel kan bereiken. Mijn ongeduld en snelheid zijn zwakke plekken. Het

is nog steeds het eerste wat een regisseur tegen mij zegt: 'Hadewych, rustig!' Ik wil te snel te veel."

ALS ELIZABETH in *Don Carlos* mocht ik ook haast niets doen. Die vrouw mag zich alleen aan het eind even laten gaan, als ze afscheid neemt van haar grote liefde. Voor de overige drie uur is zij tot in haar poriën beheerst. Heel moeilijk om te spelen."

Bij terugkomst uit New York ging het snel met haar acteercarrière. Ze speelde een hoofdrol in *Reeuw* van Huis van Bourgondië, werd de hemel in geschreven, en kreeg vervolgens rollen op een presenteerblaadje. Ze werd door Johan Simons gevraagd bij ZT Hollandia. En toen deze naar Gent vertrok om daar de toneelgroep NTGent te gaan leiden, hing Ivo van Hove van Toneelgroep Amsterdam al weer aan de lijn.

Toen ze vorig jaar tijdens een John Lennon-herdenkingsavond *Cold Turkey* zong, vroeg de begeleidende band haar meteen als leadzangeres.

Film- en televisieregisseurs hebben ook haar komische talenten ontdekt. Zo langzamerhand komen al haar talenten samen. Haar muzikaliteit zet ze in bij haar acteren. Ze kan daardoor goed *timen* in humoristische rollen, en levendig toneelteksten declameren op het toneel. Andersom kan de zangeres Hadewych haar acteertalenten gebruiken bij de vertolking van een lied.

Maar wat nu nog? Gaat het niet allemaal te makkelijk? Minis is niet zo geïnteresseerd in of het makkelijk gaat. Ze dankt er hoogstens Maria voor. Ze let liever op haar zwakten.

Ook als de buitenwereld dat niet doet. Toen ze in *Opening night* de naaktsceïne had gespeeld, kreeg ze bevreemdende reacties. Ze heeft het meegemaakt dat iemand haar toesnauwde: "Jij vindt jezelf zeker wel een lekker ding hè?" Een journalist stelde haar de vraag: "Waarom ga je op toneel eigenlijk altijd uit de kleren." Altijd? Ze had het nog nooit eerder gedaan. "Het is niet mijn hobby of zo. Het paste bij mijn rol, en ik vond het in het begin vreselijk."

Ze ziet er goed uit (al doet ze daar zelf schamper over: 'Ik vind mezelf niet lelijk of zo.'), dat is soms een nadeel. "Ik ben blond en heb borsten en dan heb ik ook nog een hese stem. Sommige mensen denken daardoor: ze zal wel heel zelfverzekerd zijn. Maar misschien ben ik wel heel kwetsbaar. Ik werd tot voor kort eigenlijk alleen maar gevraagd voor vrouwenrollen, niet voor meisjesrollen, want meisjes hebben hoge stemmetjes. Daarom vond ik het zo leuk in *Opening night* eens een meisje te spelen."

Het publiek leert Minis een beetje beter kennen. Maar over de

toekomst kan ze nu eens niet veel uitspraken doen. Ze loopt in zeven sloten tegelijk en als alles goed gaat, heeft ze zoveel rust en concentratie bereikt dat alle zeven sloten samen komen in een rivier en dan in een zee van creativiteit.

Hadewych Minis speelt onder meer in Hemel boven Berlijn van Toneelgroep Amsterdam, première: 8/10, Stadsschouwburg.

'MIJN ONGEDULD EN MIJN SNELHEID ZIJN MIJN ZWAKTES'

'IK VOND HET HEERLIJK EENS EEN MEISJE TE SPELEN'

'ALS IK ZING BEN IK COMPLEET GELUKKIG. ALLES GAAT VANZELF'

actrice en zangeres Hadewych Minis: 'Ik ben iemand die altijd veel van zichzelf moet.'

FOTO'S JOHANNES ABELIN

